

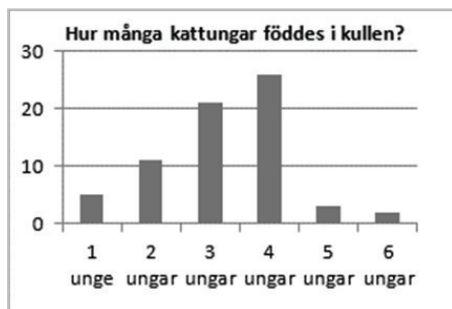
ASHAs kullenkät

ASHA har bearbetat svaren från webbenkäten om kullar. Carin Sahlberg redovisar här resultaten av enkäten.

Frågorna gällde kullar födda åren 2010-2012. Enkäten hade medvetet gjorts anonym, så det går inte att se hur många av kullarna var aby-, somali- eller variantkullar. Inte heller framgår ur enkäten hur många av kullarna som hade fötts av samma hona.

Data från 68 kullar

Sammanlagt lades 68 kullar in i enkäten, relativt jämnt fördelade mellan de tre åren (24+26+18). I kullarna föddes totalt 221 kattungar (78+82+61), varav 114 var hanar och 97 honor. De tio övriga var dödfödda ungar, som inte könsbestämts. Kullarnas medelstorlek var 3,25 ungar.



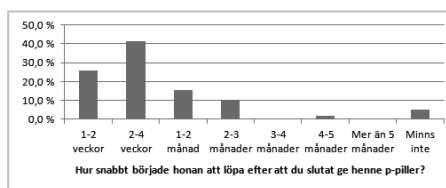
I nästan hälften (47,8%) av kullarna var ungarernas genomsnittliga vikt 90-100 gram. En låg eller hög födelsevikt tycktes dock inte direkt vara skadlig: i den enda kull vars genomsnittliga födelsevikt låg under 70 gram överlevde alla fyra ungar, liksom även alla 14 ungar i fyra kullar, vars medelvärde låg över 110 gram. En förstföderska fick i medeltal en unge fler per kull än en hona som haft flera kullar. Däremot var ungarerna i en honas första kull klart mindre än ungarerna i honornas senare kullar.

	Mammans första kull	Mammans följande kullar
ungar/kull	4,3	3,2
vikt/unge	91,7 g	95,6 g

Dräktighet

En stor del av honorna (63 %) var dräktiga i 63-65 dygn, en del tog litet längre tid på sig och två kullar föddes efter mer än 68 dagar. Ingen av de rapporterade kullarna föddes före det sextiotredje dygnet. För 27 av de 68 kullarna var det honans första kull. Det var relativt vanligt att ho-

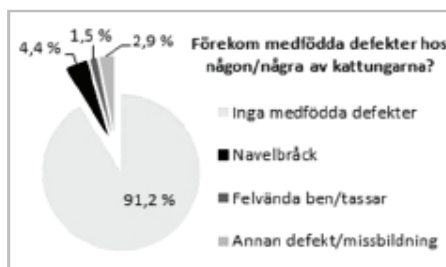
nan gått på p-piller en tid, i endast tio fall hade honan inte fått p-piller innan hon parades. Honan började också vanligen löpa igen rätt fort efter att hon slutat få p-piller, i två tredjedelar av fallen inom 1-4 veckor. I enstaka fall hade honan vissa fertilitetsproblem innan hon blev dräktig, medan inga sådana problem rapporterades för hanarna. En hona hade t.ex. inte haft några tydliga löpningar trots att hon närmade sig två år innan hon till slut blev dräktig.



Oftast normal förlossning

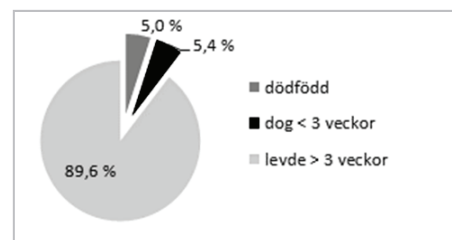
Över 80 % av förlossningarna förlöpte normalt medan 16 % betecknades som svåra. Honan klarade oftast av förlossningen själv eller med litet hjälp av ägaren (85 %). Var tionde förlossning krävde kejsarsnitt eller annan assistens av veterinär.

Katthonor är som bekant goda mödrar, detta syntes även hos vår kullar, där ägarna ansåg att ca 85 % av mammorna tog väl hand om sina ungar. Ibland fick ägaren hjälpa till med stödmatning, speciellt efter ett kejsarsnitt men problemet löste sig vanligen efter en tid då mjölken hunnit rinna till. Endast en av mammorna brydde sig inte alls om sin avkomma, ungarerna föddes med kejsarsnitt efter en svår förlossning och trots hjälp av ägaren dog alla tre inom tre veckor. Kattmamman kanske från början förstod att hennes ungar inte var livsdugliga.



Några kattungar dör...

Fem procent av ungarerna var dödfödda. I sju av kullarna fanns en dödfödd unge och i två kullar var två av ungarerna dödfödda. Ytterligare fem procent (tolv ungar) dog under de tre första levnadsveckorna, vilket ger en sammanlagd överlevnadsprocent

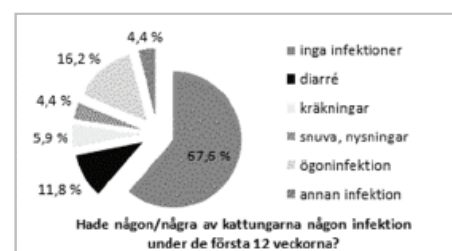


på minst 89,6% efter tre veckor (vissa av de dödfödda kan ha räknats in bland de döda inom tre veckor). Dödligheten efter tre veckor var således 10,4%, ett tal som är helt i linje med det som den välkända kanadensiska veterinären Susan Little nämnt som normalt hos katter: beroende på ras dör 5-15% av nyfödda kattungar.

Dödsorsakerna varierade, en del av ungarerna var små eller på annat sätt svaga vid födseln. En unge föddes sex dagar tidigare än de övriga, på dag 59, och levde endast tre dagar. En utdragen förlossning som möjligen berodde på kalciumbrist ledde också till att ungarerna dog. Förorenat fostervatten som en unge fick i lungorna ledde till att den dog ett dygn senare.

..men annars få hälsoproblem

Hos knappt 9% av kullarna föddes ungar med någon defekt. Det vanligaste felet var navelbräck, som förekom i tre av kullarna, ibland var mer än en unge i kullen drabbad. Hos en kull föddes en unge med bakvända tassar, och i en kull förekom en mera ovanlig defekt; två av ungarerna föddes med för korta framben men med normala bakben.



Det vanligaste hälsoproblemet hos ungarerna var ögoninfektioner, diarréer och kräkningar, men medicinering hjälpte i de flesta fall snabbt. Ett fall av Herpesinfektion rapporterades.

Jämförelse med litteraturen

År 2006 publicerades en engelsk studie över olika rasers dräktighet, förlossningar och hälsotillstånd för kullarna. Då vi jämför svaren för abyssinier och somali i den engelska enkäten med motsvarande i

Aby&Somali-ringens enkät kan vi konstatera att svaren är rätt lika varandra. I vår enkät fanns färre förstföderskor, men en något högre procent födslar med kejsarsnitt. Detta kan möjligen bero på att många av våra katter är försäkrade, vilket kunde sänka tröskeln för att göra kejsarsnitt. Sparkes undersökning visade även att ungarnas vikt generellt minskade med 2,2 g för varje unge i kullen, vilket ju även kunde ses i vår enkät där förstföderskorna hade fler men till storleken mindre ungar.

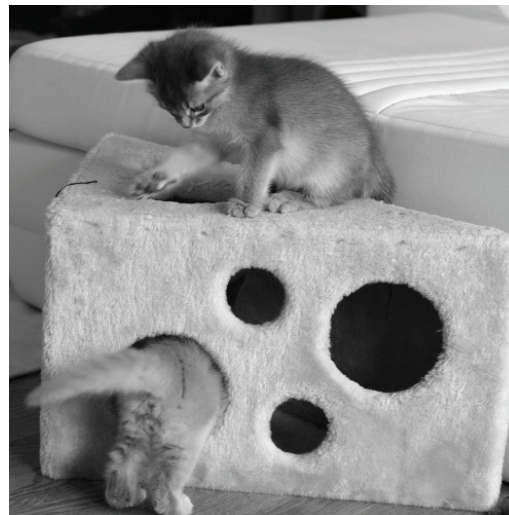
Carin Sahlberg,
ASHA

Referens:

Sparkes et al. A questionnaire-based study of gestation, parturition and neonatal mortality in pedigree breeding cats in the UK. *Journal of Feline Medicine and Surgery* (2006) 8: 145-157.

*Kull hos S*Neat & Natty.*

Uppfödare/fotograf: Natalia Akkouzina



Sparkes 2006											
Breed	Number of questionnaires	Mean age of the queen (years)	Primiparous queens	Mean gestation length (days)	Mean litter size (#)	Mean % of kittens born alive	Mean % alive at 1 week	Mean % alive at 8 weeks	litters delivered by caesarean	Mean weight of live kittens	litters with 1 kitten defect
ABY	40	2,0	43,6 %	65,8	3,9	97,8 %	94,1 %	93,5 %	7,5 %	100,1 g	10,5 %
SOM	31	3,2	43,3 %	65,2	3,6	94,3 %	89,8 %	85,6 %	6,5 %	90,7 g	9,7 %
Aby&Somaliringens enkät											
	Antal svar	Honans medelålder	Förstföderskor	Dräktighetstid	kullens medelstorlek	levande-födda ungar	lever efter 3 veckor	kejsarsnitt	Medelvikt vid födseln	kullar med medfödd defekt	
ABY+SOM	68	?	39,7 %	65,2 dygn	3,25	95,0 %	89,6 %	11,80 %	92,6 g	8,8 %	



ArtPhoto
TM/CP/ArtPhoto

Kull hos uppfödare Elisabet Essegård. *Timon* ABY o VAR, *Prinsen* ABY a VAR (ägare: Maria Westling) och *Mila* SOM n (ägare: Elin Lundsten.)

Fotograf: Maria Westling WM Art Photo